

«Підприємництво», затверджений Вченою Радою КНЕУ ім. В. Гетьмана у березні 2018 р.

Руженський М. М.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри політичної економії,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

Інноваційні складові соціального підприємництва

В більшості країн світу підприємництво є рушійною силою сталого економічного розвитку, джерелом добробуту громадян, визначальним чинником ефективної зайнятості. Підприємництво створює механізми участі людей у економічному житті та суспільному виробництві, які є джерелом створення національного продукту та забезпечують матеріальну основу існування суспільства. Згідно закону України «Про підприємництво» підприємництво - це безпосередня самостійна, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг з метою отримання прибутку, що здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством[1]. Головною метою підприємництва є досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. Підприємницька діяльність ґрунтується на ряді принципів таких як: вільний вибір виду діяльності, добровільне та вільне залучення ресурсів, майна і коштів громадян та юридичних осіб, що використовуються, самостійний вибір ринків виробничих ресурсів та споживачів виробленої продукції, вільне розпорядження прибутком. Підприємництво виконує ряд функцій, основними з яких є організаційна, новаторська, ресурсна, соціальна. Ефективне виконання підприємцями цих функцій сприяє зростанню валового внутрішнього продукту, збільшенню кількості нових робочих місць, посиленню

конкурентоспроможності та підвищенню інноваційного потенціалу економіки країни.

На тлі загострення сучасних соціальних, економічних, екологічних проблем все більшого поширення набуває явище соціального підприємництва, як способу поєднання нового мислення, нових підходів, ділової винахідливості, нового ставлення до організації підприємницької діяльності та використання власних матеріальних ресурсів. Соціальне підприємництво це такий вид підприємницької діяльності, що спрямований на розв'язання соціальних проблем суспільства шляхом інноваційних підходів.

В західній економічній літературі виділяють ряд факторів, що визначають соціальне підприємництво, а саме - прийняття на себе місії створення і підтримки соціальної цінності (блага); виявлення і використання нових можливостей для реалізації обраної місії; здійснення безперервного процесу інновацій, адаптації та навчання; рішучість дій, що не обмежується наявними ресурсами; висока відповідальність підприємця за результати своєї діяльності - як перед безпосередніми клієнтами, так і перед суспільством[2]. Ключовою для соціального підприємництва є його соціальна місія, яка полягає у виявленні та вирішенні соціально-економічних проблем шляхом зміни застарілої соціальної системи. Важливим також є те, що в практичній діяльності різноманітних соціальних підприємств створювана ними цінність благ не може бути чітко поділена на соціальну та економічну. Вона має скоріше змішаний характер. Водночас і переваги, що отримують соціальні підприємці не завжди мають суто економічний характер. До таких можемо віднести – формування привабливого образу фірми у суспільстві і, як наслідок, зростання довіри до неї, що призводить до збільшення кількості клієнтів, товарообігу та прибутку, зміцнення позицій фірми на ринку; поява можливостей отримати кращі та більш вигідні замовлення; через підвищення авторитету фірми та розширення своєї діяльності з'являється можливість проводити більш активну та ефективну політику в суспільстві.

Можна стверджувати, що в сучасних умовах соціальне підприємництво є певною необхідністю та пошуком шляху вирішення актуальних і, часом, глобальних проблем, які постають перед суспільством, і не можуть бути вирішені лише зусиллями держави. Це пошук компромісів між державою, підприємцями і громадою щодо соціально-економічного захисту населення.

Соціальне підприємництво є рушійною силою соціального та економічного розвитку не тільки для слаборозвинутих та країн, що розвиваються, а й, навіть, для високорозвинутих країн. Воно стимулює створення нових, ефективних робочих місць, що призводить до зростання платоспроможності населення яке нерозривно пов'язане із споживанням і заощадженнями та, в кінцевому підсумку, веде до економічного розвитку. Соціальне підприємництво також є дієвим інструментом адаптації суспільства у разі виникнення кризових економічних явищ, функціонуючи на індивідуальному рівні створює продукцію за будь-яких умов та спрямовує прибутки на усунення соціальних проблем суспільства, якісно новий розвиток потенціалу населення та підприємства. Воно дає змогу ефективно поєднувати високі темпи економічного зростання із підвищенням якості та рівня життя населення. Завдяки соціальному підприємництву відбувається поширення інновацій - у разі їх успішного запровадження вони поширюються у підприємницькій сфері та, згодом, у всій економічній системі, що призводить до підвищення її ефективності.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про підприємництво» від 07.02.1991р. №698-12. Редакція від 05.04.2015р.[Електроннийресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
2. Dees, J.G. The meaning of social entrepreneurship. Center for the Advancement of Social Entrepreneurship, Duke University's Fuqua School of Business, 2001 (revised vers.). [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.caseatduke.org/documents/dees_sedef.pdf